

»Že od mlada sem togotljiv, ničemuren, samoljubno ljubosumen. Na poročni dan svojih staršev sem pobegnil pod večer iz hrupne hiše. V temi sem blodil vso noč. V dremotni luči prvega dne sem se znašel pred cerkvijo v gozdu. Zastrmel sem v sliko na cerkvenem zidu. Bil je velik mož in je nosil na ramah drobno dete. Potem sem spal in sanjal, da me je vzel veliki človek na rame in me nese, nese... Še se mi spovrača v sanjah, da me nosi, nosi. Ko pa sem se tedaj zavedel, sem bil na očetovih rokah. Zeblo me je in sem zajokal. Oče je dejal trpko: ‚Prav ti je. Uhajač!‘«

»Ko sem poslej obesil duhovsko suktnjo na klin, mi je podobno dejal: ‚Uhajač!‘ Posleji ni nič več govoril z menoj. A to se mi ne spovrača.«

»Takrat mi je rekla mati, da je ljudski glas božji glas. Pa kaj je božji glas, sem vprašal in je potožila, da ne bom nikoli sreče imel, ker sem pobegnil od oltarja. ‚Mati,‘ sem rekel, ‚bo že takisto, če je božji glas tudi tisto ljudsko govorjenje, da nezakonski mašniškega posvečenja vredni niso.‘ O moj Bog, kako je moja mati takrat prebledela!«

»Takrat se je vzel vame blazni pohlep po denarju. Neskončno sem presanjaril, da sem bogat. Imel sem kakor v resnici, štel, razsipal, bahal, kupoval zdravje in slast, zemljo in gradove, čast in ljubezen žen. In šele, ko sem vse imel, sem se domišljjal domačih, matere in sestre.«

»Še drugače sem sanjaril. Iz Ovidija in pesmi o Armidi. Da bi mi v tegobni samoti zdajci vstala iz drevesa driada, iz opojne tišine beloprsa Armida, da bi ljubila, milila, opajala, da bi do zadnjega ne izpustila Kalypso.«

»Tonil sem v abotnih mislih, nisem imel večera, ki se je bil predivno stkal nad zgodnje jesenski log, nisem imel delopusta, ki je vonjal iz sto glasov, ki so vstajali iz bližnjih in daljnih zvonov. Zdajci sem slišal v logu glas jokajočega deteta. Nisem vedel, da veka le zajče, ki mu je sedla ujeta v telo. Srce se mi je stisnilo v bridkem usmiljenju. Ali je dete, ki se noči boji in joče za močnim človekom, da bi ga prenesel čez vodo? Ali je pa zajčalo iz groba ono nesrečno, ki ga je

FR. S. STIPLOVŠEK: KRIZANI.

mati zadušila? Saj pojejo v pesmi, da joče v samotah.«

»Sanje samotarjev. Kolika sreča, da nimajo ni lica ni lika. Meduze, furije, vedomeci in spake bi obsule vsako ped naše zemlje. Kje bi bil človek, da bi nosil in varno brodil čez jezero peklenške gomazni, bogonosec in Karon naših plahih duš, naših solncu rojenih življenj?«

»‚Ubogo dete‘, sem čuvstvoval tedaj, komaj si se rodilo, pa si že moralo umreti. Ni te podojila, še poljubila te ni mati. Zavedelo si se teme in nočnega mraza in že te je vzel veliki brodnik na rame. Pa ječiš iz gomile, da bi se smililo, prosiš iz pesmi, da bi ljubili, zakaj strašno je, kako otroke zebe!«

»Mrliček mučeniški! Saj nisi vedomec, da bi bila moja misel iz tebe. Moja misel, da si umrlo, ker nisi bilo samo iz sebe. Ker nisi smelo živeti, ker se ne bi bilo smelo roditi, spočeto brez ljubezni in materine volje, zajeto samo iz telesa, iz duše prav nič. Mrliček mučeniški, moj mlajši brat.